

BAG ENHVER SUCCESRIG AKADEMIKER STÅR ET FORSKNINGSBIBLIOTEK

DEFF har for fjerde år i træk netop afholdt konferencen DEFF Online. En af årets oplægsholdere var professor Carol Tenopir, der fortalte, at en akademiker med succes, er en akademiker, der har adgang til informationer på mange forskellige niveauer. Og her spiller bibliotekerne en uundværlig rolle ...

AF PHILLIP TØMMERHOLT, PHILLIP.TOMMERHOLT@GMAIL.COM, OG MATHIAS MICHELSEN, MAT.MICHELSEN@GMAIL.COM, IVA

DEFF Online er DEFF's årlige konference for leverandører og konsortiemedlemmer. I år blev konferencen afholdt den 25. september, og vi – fem studerende fra IVA – var med. I år var det Kulturstyrelsen på H.C. Andersens Boulevard, der lagde lokaler til.

Dagens første forelæsning var med den amerikanske professor Carol Tenopir fra University of Tennessee. Siden 1977 har hun og professor Donald W. King forsket i akademisk læsning og værdien af biblioteksressourcer, og en af Tenopirs hovedkonklusioner er, at akademikere i dag bruger langt mere tid på at læse. Faktisk fortæller hendes forskning, at der i løbet af de sidste 30 år er sket en fordobling i, hvor megen tid akademikere bruger på at læse.

Bibliotekerne skaber og reagerer på ændringer

Hendes hypotese er, at det via digitalisering og optimering af søgninger er blevet langt hurtigere at finde kilder, hvilket ganske enkelt har givet akademikere langt mere tid til at læse. Og eftersom bibliotekerne er centrale aktører i forhold til både digitalisering og søgning, spiller bibliotekerne altså en markant rolle i forhold til akademikeres arbejdsmønstre – og vel at mærke ændringer af samme mønstre.

Tenopir formulerer bibliotekernes rolle på følgende måde: "Libraries drive changes and react to changes." Dermed mener hun, at bibliotekerne på den ene side er med til at forme, hvordan vi læser, men på den anden side må bibliotekerne nødvendigvis også forholde sig til omverdenen og den tilgængelige teknologi.

En vigtig pointe er, at bibliotekerne rækker langt udover de fysiske rammer, som den traditionelle biblioteksforståelse konstituerer. Mange af de akademikere, som Tenopir har talt med i forbindelse med hendes forskning, svarer, at de ikke benytter sig af biblioteket. Men når de konfronteres med, hvor de finder deres information, viser det sig, at det sker via de digitale services, som bibliotekerne leverer.

Akademikere bruger altså bibliotekerne mere end nogensinde – og brugen er også mere effektiv end nogensinde. Så selvom kun 2 % af akademikere rent fysisk sidder på biblioteket og læser, så leverer bibliotekerne en hurtigt og tilgængelig service, der hjælper akademikere.

Artikler på skærm – bøger på tryk

Carol Tenopir redegjorde også for en ny og spændende trend. Hun har således iagttaget en udvikling i, hvordan akademikere læser tekster. Den mest markante iagttagelse går på, at artikler i tidsskrifter i højere grad end tidligere bliver læst på en skærm,

hvorimod bøger stadig læses i de trykte udgaver.

En yderligere undersøgelse viste desuden, at der blev brugt 49 minutter på en videnskabelig artikel, mens der blev brugt 1 time og 46 minutter på en bog. Dette er ikke nødvendigvis forstået som en hel bog, men som den tid, en akademiker sidst brugte på at læse i en bog. Vi formoder, at det er nemmere at læse en artikel på en skærm, fordi den er hurtigere læst end en bog. Derimod er 1 time og 46 minutter måske for lang tid at bruge foran en skærm.

På trods af den formodning, som står for vores egen regning, gav Carol Tenopir udtryk for, at der på dette punkt er mulighed for, at biblioteket kan medvirke til at skabe en ændring, så flere akademikere læser deres bøger på en skærm.

Som afslutning på oplægget kunne Carol Tenopir fortælle, at succesrige akademikere er dem, der læser meget. Og dem, der læser meget, er også dem, der bevæger sig på mange forskellige digitale platforme – altså dem, der har adgang til og bruger informationer på mange niveauer. Forskningsbiblioteket har altså en markant rolle at spille, når der skal skabes succesrige akademikere.

Efter Carol Tenopirs oplysende forelæsning gik konferencen ind i anden fase. Denne fase var organiseret som en form for speeddating, hvor man som deltager kunne vælge mellem forskellige oplæg af et kvarters varighed. Disse spredte sig over hele dagen og over en række brede emner som statistik, Open Access, e-bøger, nye trends og aktuelle produktpræsentationer fra leverandørerne.

New trends & features

Nogle af os valgte at fokusere på emnet "New trends & features", hvor vi hørte i alt otte oplæg fra henholdsvis Oxford University Press, JSTOR, Ovid, EBSCO,

IOP, Palgrave Macmillan, Gale Cengage og Elsevier.

Mest interessante var de oplæg, som konkret fokuserede på nye trends, og hvor sælgerne delte ud af dels deres viden om, hvad markederne har af ønsker – dels fortalte om deres bud på, hvordan de kunne medvirke til at forme markedet.

EBSCO fremlagde resultater fra en undersøgelse, som handlede om brugen af bibliotekerne og de udfordringer, som bibliotekerne står overfor. Som baggrund for undersøgelsen tog EBSCO fat i en række opinionsledere – heriblandt bibliotekarer, konsortiemedlemmer, leverandører, agenter og andre.

Undersøgelsen er blevet brugt til at udgive fem hvidbøger, der handler om forskningsbibliotekernes fremtidige rolle, adgang til indhold nu og i fremtiden, betydningen af Open Access, subscriptionsagenternes rolle og endelig de kræfter, der kommer til at drive fremtidens ændringer. EBSCO havde lidt provokerende spurgt opinionslederne, om de mente, at forskningsbibliotekerne også ville være en vigtig og nødvendig bestanddel af universiteterne om 3-5 år – og heldigvis viste det sig, at 99 % af alle adspurgte mente, at forskningsbibliotekerne vil være både vigtige og nødvendige til den tid.

Generelt handlede mange af oplæggende om nye trends og features om de rent praktiske forbedringer. Med henvisning til Carol Tenopirs oplæg, der konkluderede, at forskere i stigende grad læser på deres mobiler og tablets, er det naturligvis en udvikling, som også leverandørerne må forholde sig til. Både JSTOR og IOP opholdt sig ved netop dette emne i deres oplæg, idet de fremhævede deres nye 'tilpasnings'-feature til mobile enheder.

Digitalisering = genreudvikling?

Fælles for de forskellige leverandørers oplæg var, at de alle havde digitale løsninger og muligheder og digitale produkter og trends som omdrejningspunkt. Digitaliseringen giver jo netop mulighed for mediesammensmeltning. Det, som alle leverandørerne fremviste, var deres individuelle forsøg på at følge med i forståelsen af, hvad digitaliseringen kommer til at få af betydning for selvopfattelsen og genrebevidstheden inden for trykkeribranchen. Palgrave Macmillan lancerede for eksempel deres Palgrave Pivot, som er en ren digital udgivelsesform, der ikke er bundet op af trykte formkrav som for eksempel længden af en artikel.

Et andet eksempel kom fra IOP. Deres oplæg handlede om artiklens evolution. Her præsenterede de en ny feature, de kalder for 'Video Abstracts'. Denne giver en forfatter til en artikel mulighed for at formidle et abstract i videoformat. De fører altså videomediet ind i en sammenhæng, hvor man ikke tidligere har set det. De prøver at katalogisere disse abstracts med DOI-numre ligesom almindelige abstracts. De har dog haft visse vanskeligheder, netop fordi det er et nyt medie, men mon ikke vi kommer til at opleve en stigning i visuel og auditativ formidling fremover?

Aktører fra den virkelige verden

Dagen sluttede af med en afrunding, en konkurrence blandt deltagerne samt en efterfølgende reception. Her kunne vi fem IVA-studerende sidde og tale om dagens indtryk, og hvad vi hver især havde oplevet.

Som digitalt indfødte finder vi det naturligt at opsøge og udforske de nyeste medier og være med til at skabe de kommende medietrends. Og som studerende på IVA er vi vant til fagligt at studere den medieverden vi befinder os i. Vi arbejder med og anlægger de perspektiver, som man kan bruge til at forstå fortid, nutid og fremtid.

Men nogle gange er det som, at vi lever i en akademisk boble, hvor vi prøver at forstå verden, men er udfordret af, at vi blot befinder os indenfor IVA's trygge rammer. Derfor var invitationen til at deltage i DEFF Online kærkommen – her fik vi en unik mulighed for at se og høre, hvordan aktører fra 'den virkelige verden' bestræber sig på at følge med udviklingen og samtidig skabe den. ●